**Eiropas Parlaments**
2019-2024

*Budžeta kontroles komiteja*

**2023/2173(DEC)**

14.12.2023

# ZIŅOJUMA PROJEKTS

par kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu
(2023/2173(DEC))

Budžeta kontroles komiteja

Referents: *Michal Wiezik*

## SATURA RĀDĪTĀJS

**Lpp.**

1. EIROPAS PARLAMENTA LĒMUMA PRIEKŠLIKUMS.....3

2. EIROPAS PARLAMENTA LĒMUMA PRIEKŠLIKUMS.....5

3. EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS.....7

# 1. EIROPAS PARLAMENTA LĒMUMA PRIEKŠLIKUMS

**par kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu (2023/2173(DEC))**

*Eiropas Parlaments,*

– ņemot vērā kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada galīgos pārskatus,

– ņemot vērā Revīzijas palātas gada ziņojumu par ES kopuzņēmumiem attiecībā uz 2022. finanšu gadu ar kopuzņēmumu atbildēm[1],

– ņemot vērā deklarāciju[2] par pārskatu ticamību, kā arī par pakārtoto darījumu likumību un pareizību, kuru Revīzijas palāta sniegusi par 2022. finanšu gadu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 287. pantu,

– ņemot vērā Padomes februāra ieteikumu par apstiprinājumu, ko sniedz Kopuzņēmumam par 2022. finanšu gada budžeta izpildi (00000/2024 – C9-0000/2024),

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 319. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012[3], un jo īpaši tās 71. pantu,

– ņemot vērā Padomes 2021. gada 19. novembra Regulu (ES) 2021/2085, ar ko izveido kopuzņēmumus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" un atceļ Regulas (EK) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 un (ES) Nr. 642/2014[4], un jo īpaši tās 26. pantu,

– ņemot vērā Komisijas 2019. gada 13. marta Deleģēto regulu (ES) 2019/887 par finanšu paraugregulējumu publiskā un privātā sektora partnerības struktūrām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 71. pantā[5],

– ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

– ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas atzinumus,

– ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0000/2024),

---

1 OV C, C/2023/1025, 16.11.2023.
2 OV C, C/2023/112, 12.10.2023.
3 OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.
4 OV L 427, 30.11.2021., 17. lpp.
5 OV L 142, 29.5.2019., 16. lpp.

1. sniedz kopuzņēmuma "Tīra aviācija" izpilddirektoram apstiprinājumu par Kopuzņēmuma 2022. finanšu gada budžeta izpildi / atliek lēmuma pieņemšanu attiecībā uz apstiprinājuma sniegšanu kopuzņēmuma "Tīra aviācija" izpilddirektoram par Kopuzņēmuma 2022. finanšu gada budžeta izpildi;

2. izklāsta savus konstatējumus tālāk tekstā iekļautajā rezolūcijā;

3. uzdod priekšsēdētājai šo lēmumu un rezolūciju, kas ir tā neatņemama daļa, nosūtīt kopuzņēmuma "Tīra aviācija" izpilddirektoram, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai un nodrošināt to publicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (L sērijā).

## 2. EIROPAS PARLAMENTA LĒMUMA PRIEKŠLIKUMS

**par kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada pārskatu apstiprināšanu (2023/2173(DEC))**

*Eiropas Parlaments,*

– ņemot vērā kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada galīgos pārskatus,

– ņemot vērā Revīzijas palātas gada ziņojumu par ES kopuzņēmumiem attiecībā uz 2022. finanšu gadu ar kopuzņēmumu atbildēm[1],

– ņemot vērā deklarāciju[2] par pārskatu ticamību, kā arī par pakārtoto darījumu likumību un pareizību, kuru Revīzijas palāta sniegusi par 2022. finanšu gadu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 287. pantu,

– ņemot vērā Padomes februāra ieteikumu par apstiprinājumu, ko sniedz Kopuzņēmumam par 2022. finanšu gada budžeta izpildi (00000/2024 – C9-0000/2024),

– ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 319. pantu,

– ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 2014/ES un atceļ Regulu (ES, Euratom) Nr. 966/2012[3], un jo īpaši tās 71. pantu,

– ņemot vērā Padomes 2021. gada 19. novembra Regulu (ES) 2021/2085, ar ko izveido kopuzņēmumus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" un atceļ Regulas (EK) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 un (ES) Nr. 642/2014[4], un jo īpaši tās 26. pantu,

– ņemot vērā Komisijas 2019. gada 13. marta Deleģēto regulu (ES) 2019/887 par finanšu paraugregulējumu publiskā un privātā sektora partnerības struktūrām, kas minētas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES, Euratom) 2018/1046 71. pantā[5],

– ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

– ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas atzinumus,

– ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0000/2024),

1. apstiprina kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada pārskatus / atliek

---

1 OV C, C/2023/1025, 16.11.2023.
2 OV C, C/2023/112, 12.10.2023.
3 OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.
4 OV L 427, 30.11.2021., 17. lpp.
5 OV L 142, 29.5.2019., 16. lpp.

kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada pārskatu apstiprināšanu;

2. uzdod priekšsēdētājai šo lēmumu nosūtīt kopuzņēmuma "Tīra aviācija" izpilddirektoram, Padomei, Komisijai un Revīzijas palātai un nodrošināt tā publicēšanu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (L sērijā).

## 3. EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

**ar konstatējumiem, kas ir neatņemama daļa no lēmuma par kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu**
**(2023/2173(DEC))**

*Eiropas Parlaments,*

– ņemot vērā lēmumu par kopuzņēmuma "Tīra aviācija" 2022. finanšu gada budžeta izpildes apstiprināšanu,

– ņemot vērā Reglamenta 100. pantu un V pielikumu,

– ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas atzinumus,

– ņemot vērā Budžeta kontroles komitejas ziņojumu (A9-0000/2024),

A. tā kā kopuzņēmumu "Tīra aviācija" (*CA*), kurš atrodas Briselē, pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" izveidoja 2021. gada novembrī uz laiku līdz 2031. gada 31. decembrim[1]; tā kā kopuzņēmums *CA* aizstāja Kopuzņēmumu aeronautikas kopīgās tehnoloģiju ierosmes īstenošanai, kas tika izveidots 2007. gada decembrī saskaņā ar Septīto pētniecības pamatprogrammu uz 10 gadiem[2] *("Clean Sky 1")* un 2014. gada maijā pagarināts saskaņā ar programmu "Apvārsnis 2020" uz laikposmu līdz 2024. gada 31. decembrim[3] *("Clean Sky 2")*, un turpināja tā darbību;

B. tā kā kopuzņēmums *CA* ir publiskā un privātā sektora partnerība pētniecības un inovācijas jomā, kuras mērķis ir pārveidot aviāciju ilgtspējīgai un klimatneitrālai nākotnei; tā kā Kopuzņēmuma dibinātāji ir ES, ko pārstāv Komisija, un aviācijas nozares organizācijas, kas uzskaitītas Vienotā pamatakta[4] I pielikumā; tā kā kopuzņēmumam *CA* turklāt ir asociētie locekļi, kas atlasīti uzaicinājumos paust ieinteresētību;

C. tā kā, lai palielinātu pārredzamību, Kopuzņēmumam savos gada pārskatos būtu jānorāda attiecīgā informācija par dalībnieku iemaksām programmu līmenī; tā kā par katru programmu, saskaņā ar kuru kopuzņēmumi darbojas, tiem līdz gada beigām jāsniedz visa attiecīgā informācija par katru dalībnieku kategoriju, tostarp attiecīgajai programmai juridiski noteiktie iemaksu mērķrādītāji, saņemto iemaksu apmērs un juridisko saistību apmērs;

***Budžeta un finanšu pārvaldība***

1. pēc iepazīšanās ar Revīzijas palātas ziņojumu norāda, ka Kopuzņēmuma pārskati par 2020. gada 31. decembrī slēgto finanšu gadu visos būtiskajos aspektos patiesi atspoguļo Kopuzņēmuma finanšu stāvokli 2020. gada 31. decembrī, tā darbību rezultātus, naudas plūsmas un neto aktīvu pārmaiņas minētajā datumā slēgtajā gadā saskaņā ar

[1] Padomes Regula (ES) 2021/2085, ar ko izveido kopuzņēmumus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa".
[2] Padomes Regula (EK) Nr. 71/2008, ar ko izveido kopuzņēmumu *"Clean Sky 1"*.
[3] Padomes Regula (ES) Nr. 558/2014, ar ko izveido kopuzņēmumu *"Clean Sky 2"*.
[4] Padomes Regula (ES) 2021/2085, ar ko izveido kopuzņēmumus pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa".

Kopuzņēmuma finanšu noteikumiem un Komisijas grāmatveža pieņemtajiem grāmatvedības noteikumiem; norāda, ka pārskatiem pakārtotie darījumi visos būtiskajos aspektos ir likumīgi un pareizi;

2. norāda, ka Kopuzņēmuma kopējo 2022. finanšu gadā pieejamo budžetu (tai skaitā no jauna iekļautās iepriekšējos gados neizlietotās apropriācijas, piešķirtie ieņēmumi un pārdale nākamajam gadam) veidoja saistību apropriācijas 411,2 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 182,6 miljoni EUR) un maksājumu apropriācijas 415,3 miljonu EUR apmērā (2021. gadā — 189,9 miljoni EUR);

3. norāda, ka izmaiņas Kopuzņēmuma budžeta apmērā lielā mērā ir atkarīgas no daudzgadu pētniecības un inovācijas programmu īstenošanas posma; norāda, ka 2022. gadā Kopuzņēmums sāka īstenot programmu "Apvārsnis Eiropa", tāpēc 2022. gada budžetā ir iekļauts saistību budžets pirmajiem "Apvārsnis Eiropa" uzaicinājumiem, kas plānoti 2022. gadā, un maksājumu budžets saistītajiem priekšfinansējuma maksājumiem;

4. norāda, ka Kopuzņēmuma 2022. gada pārskatos pa dalībnieku kategorijām (ES un privātā sektora dalībnieki) norādītās atzītās iemaksu summas ievērojami atšķiras; norāda, ka tas ir tāpēc, ka ES naudas iemaksas tiek validētas un atzītas, kad tās tiek izmaksātas Kopuzņēmumam projekta īstenošanas sākumā, bet dalībnieku iemaksas natūrā tiek atzītas tikai pēc projekta īstenošanā radušos un deklarēto izmaksu validācijas; norāda, ka Revīzijas palātas skatījumā starpība starp atzītajām summām, ko veido iemaksas naudā, no vienas puses, un iemaksas natūrā, no otras puses, Kopuzņēmuma 2022. gada pārskatos nav atspoguļota optimāli, jo nav sniegta informācija par Kopuzņēmuma dalībnieku juridiskajām saistībām gada beigās;

5. attiecībā uz programmu "Apvārsnis 2020" norāda, ka 2022. gada beigās Kopuzņēmums bija pilnībā uzņēmies saistības par 1716 miljoniem EUR no maksimālās ES pamatdarbības iemaksas par programmas ietvaros parakstītajiem dotācijas nolīgumiem un ka no šīs summas, par kuru uzņemtas saistības, aptuveni 70,1 miljons EUR (jeb 4,1 %) vēl būs jāizmaksā turpmākajos gados par projektiem, kas vēl nav pabeigti; norāda arī, ka privātā sektora dalībnieki bija uzņēmušies juridiskas saistības nodrošināt iemaksas natūrā Kopuzņēmuma pamatdarbībās 968,3 miljonu EUR apmērā un iemaksas natūrā papildu pasākumos 1223,1 miljona EUR apmērā jeb 101,6 % no minimālā mērķrādītāja – 2154,9 miljoni EUR; turklāt norāda, ka šīs summas, par kurām uzņemtas saistības, tika pilnībā paziņotas 2022. gada beigās;

6. norāda, ka Kopuzņēmums nesaņēma jaunas pamatdarbības saistību apropriācijas pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" darbībām, jo tas bija pabeidzis pēdējo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus līdz 2020. gada beigām; norāda, ka pamatdarbības maksājumu apropriāciju izpildes rādītājs bija 78 % (2021. gadā — 83 %);

7. norāda, ka ievērojamā skaitā notiekošo pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" projektu tehniskās darbības aizkavējās vai bija jāsamazina COVID-19 krīzes un agresijas kara pret Ukrainu dēļ un ka tāpēc šie projekti bija jāgroza vai jāpagarina un galīgie maksājumi jāatliek uz 2023. gadu;

8. attiecībā uz pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" norāda, ka 2022. gadā Komisija veica naudas iemaksas 178 miljonu EUR apmērā un ka Kopuzņēmums gandrīz pilnībā izmantoja pamatdarbības iemaksas 176 miljonu EUR apmērā priekšfinansējuma

maksājumiem saistībā ar pirmajiem dotācijas nolīgumiem, kas noslēgti minētās programmas ietvaros;

9. norāda, ka Kopuzņēmuma administratīvo maksājumu budžeta (2. sadaļa) izpildes līmenis 2022. gada beigās bija zems — 54 %; norāda, ka saskaņā ar Kopuzņēmuma ziņojumu par budžeta un finanšu pārvaldību tas galvenokārt bija saistīts ar IT un komunikācijas pakalpojumiem, kas sniegti 2022. gada pēdējā ceturksnī un apmaksāti 2023. gadā, un ar samazinātām izmaksām par Komisijas sniegtajiem pakalpojumiem;

***Iepirkums un personāls***

10. norāda, ka no kopuzņēmuma *CA* 2022. gada konsolidētā gada darbības pārskata izriet, ka 2022. gadā kopuzņēmums *CA* publicēja divas atklāta konkursa procedūras, no kurām pirmā tika uzsākta, lai segtu savas vajadzības, bet otrā tika uzsākta sešu kopuzņēmumu vārdā kā starpiestāžu uzaicinājums iesniegt priekšlikumus (IT pārvaldības pakalpojumi); turklāt norāda, ka 2022. gada sākumā kopuzņēmums *CA* piešķīra un parakstīja 11 starpiestāžu pamatpakalpojumu līgumus komunikācijas jomā, kas izriet no 2021. gadā triju kopuzņēmumu vārdā uzsāktās starpiestāžu atklātā konkursa procedūras;

11. norāda, ka Kopuzņēmuma štatu sarakstā 2022. gadam kopā bija plānoti 44 štata darbinieki (pagaidu darbinieki, līgumdarbinieki un norīkotie valsts eksperti – NVE), bet 2022. gada beigās bija aizpildītas 40 amata vietas; norāda, ka abas NVE amata vietas netika aizpildītas, jo štatu sarakstā 2023. gadam ir paredzēta tikai 41 amata vieta un nav NVE;

***Pārvaldības un kontroles sistēmas***

12. norāda, ka pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" un "Apvārsnis Eiropa" izdevumu *ex post* revīzijas veica Komisijas RTD ĢD kopējais revīzijas dienests; norāda, ka attiecībā uz pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" izdevumiem (dzēšana un galīgie maksājumi) Kopuzņēmums ziņoja par reprezentatīvu kļūdu īpatsvaru 1,6 % apmērā un atlikušo kļūdu īpatsvaru 0,4 % apmērā[5] un ka attiecībā uz programmu "Apvārsnis Eiropa" vēl ir jāveic *ex post* revīzijas, jo pirmie starpposma maksājumi ir gaidāmi tikai 2024. gadā;

13. norāda, ka, lai novērtētu Kopuzņēmuma kontroles mehānismus, ko piemēro pamatdarbības maksājumiem, Revīzijas palāta revidēja izlasi, kas pēc nejaušības principa bija veidota no pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" maksājumiem, kuri 2022. gadā veikti galasaņēmēju līmenī[6]: norāda, ka vienā gadījumā Revīzijas palāta konstatēja un izteica skaitļos nopietnu kļūdu, kas radusies pārāk lielu personāla izmaksu deklarēšanas dēļ, jo atbalsta saņēmējs iesniedza izmaksu deklarāciju, kuras pamatā bija budžetā paredzētās personāla izmaksas;

14. norāda, ka 2022. gada beigās Kopuzņēmums bija izstrādājis un īstenoja pilnīgu uz risku balstītu pieeju attiecībā uz *ex ante* kontroles mehānismiem saskaņā ar *CIC*[7] norādījumiem, ņemot vērā Kopuzņēmuma specifiskos riska apstākļus; norāda, ka šim

---

[5] Kopuzņēmuma *CA* 2022. gada konsolidētais darbības pārskats, 4.1.1. nodaļa.

[6] Attiecībā uz atbalsta saņēmēju līmenī pārbaudītajiem dotāciju maksājumu darījumiem par skaitļos izsakāmām kļūdām ir jāziņo tad, ja tās pārsniedz 1 % no revidētajām izmaksām.

[7] Komisijas Pētniecības un inovācijas ģenerāldirektorāta (RTD ĢD) Kopīgais īstenošanas centrs.

nolūkam Kopuzņēmums apzināja vispiemērotākos riska kritērijus un, pamatojoties uz tiem, izstrādāja uz risku balstītu uzraudzības pieeju; norāda, ka šāda pieeja ļāva Kopuzņēmumam novērtēt katra projekta un atbalsta saņēmēja riska līmeni projekta īstenošanas galvenajos posmos, piemēram, dotācijas nolīguma sagatavošanas, dotācijas nolīguma grozīšanas, ziņošanas un maksājumu laikā; šajā saistībā norāda, ka Kopuzņēmums arī izstrādāja iekšējās pamatnostādnes par savu uz risku balstīto pieeju, kā arī apmācīja un informēja savus darbiniekus par tās pareizu un konsekventu piemērošanu;

15. norāda, ka Revīzijas palātas veiktā Kopuzņēmuma pastiprinātas uzraudzības lietu izlases detalizētā analīze atklāja vairākas nepilnības, kas kavēja to efektīvu un lietderīgu uzraudzību; norāda, ka, beidzoties noteiktajam termiņam, pastiprinātas uzraudzības atzīme netika ne atjaunota, ne noņemta un ka pēc kontroles darbību īstenošanas amatpersona par jaunu nenovērtēja riska līmeni;

16. piekrīt Revīzijas palātai, ka Kopuzņēmumam būtu jānodrošina, ka visas pastiprinātas uzraudzības darbības tiek papildinātas ar īpašām kontroles darbībām, kas vērstas uz apzinātajiem riskiem, un ka tām iepriekš noteiktā termiņā tiek veikta pēcpārbaude;

17. uzsver — tāpat kā Revīzijas palāta —, ka pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" arvien svarīgāk ir kļuvis tas, lai dotāciju pārvaldībai Kopuzņēmums īstenotu savai darbībai specifisku un uz risku balstītu pieeju;

18. uzsver, ka Kopuzņēmuma atbalsta saņēmējs un/vai projekta struktūra pamatprogrammā "Apvārsnis Eiropa" ievērojami mainās, piemēram, palielinās MVU, jaunpienācēju un lielāku konsorciju skaits, kā arī ir ieviesta prasība pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" darbībām izmantot tikai atklātas konkursa procedūras, un ka tāpēc iepriekšējās programmās apzinātie riska faktori var vairs nebūt atbilstīgi un var rasties jauni riska faktori;

***Iepriekšējos gados formulēto apsvērumu pēcpārbaude***

19. norāda, ka "apsvērumi" kopuzņēmumu konkrētajos gada ziņojumos faktiski ir Revīzijas palātas "ieteikumi bez laika ierobežojuma"; norāda, ka Revīzijas palāta katru gadu pārbauda šo apsvērumu īstenošanu, novērtējot to statusu kā "atvērtu" vai "slēgtu";

20. norāda, ka no trim Revīzijas palātas apsvērumiem (viens 2020. gadā un divi 2022. gadā) divi ir slēgti: norāda, ka atvērtais apsvērums attiecas uz pagaidu darbinieku izmantošanu, ko Kopuzņēmums skaidro ar pastāvīgo darbinieku štatu saraksta ierobežojumiem un darba apjoma pieaugumu, ko radīja pamatprogrammas "Apvārsnis 2020" un pamatprogrammas "Apvārsnis Eiropa" paralēla īstenošana.